

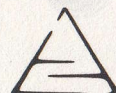
Libris .RO

Respect pentru oameni și cărți

Guillermo Arriaga

SĂLBATICUL

Traducere din limba spaniolă
de Marin Mălaicu-Hondrari

EDITURA
ART

Sânge	7
Luna	16
Umezeală	24
Ploaie	33
Fum	42
Formol	53
Muzică	61
Castele	68
Acorduri	80
<i>Memento mori</i>	87
Pășuni	95
Fantome	107
Junglă	115
Râuri	129
Libertate	140
Respirație	153
Singurătate	166
Schelete	177
Gândaci	187
Tabere	197
Îmblânzire	206
Căutare	221
Tuneluri	236
Lupi	253
Întâlniri	266

Victorii	283
Dreptate	295
Șah	305
Gheață	317
Cuvinte	327
Sâmbătă	340
Oglinzi	349
După-amiezi	358
Zi	371
Moarte	382
Abisuri	395
Trupuri	406
Mame	417
Reîntâlniri	429
Mașină	440
Scrisori	453
Funia	463
Animale	476
Munți	486
Viermi	495
Bănci	503
Răni	512
Drumuri	519
Drum	531
Ceruri	543
Vânători	552
Răzbunare?	562
Război	576

Nebunie	584
Lucifer	593
Plecarea	603
Depărtări	611
Semne	622
Infern	632
Africa	637
Răsturnări de situație	647
Newton	654
Incendiu	660
Libertate	668
Urmări	675
Raze de soare	684
Păduri	702
Cuvinte magice	716
Viață	717

SÂNGE

M-am trezit la șapte seara, după o siestă lungă. Era cald. O vară mult prea călduroasă pentru un oraș cu o climă atât de rece. Camera mea se afla la parter. O construise tata din bucăți de placaj, lângă baia de serviciu. Fără ferestre, luminată numai de un bec chior care atârna de un fir din tavan. Un pat mic, un birouaș.

Ceilalți locuiau la etaj. Prin pereții groși de numai doi centimetri, azeam forfota lor zilnică. Vocile, pașii, tăcerile lor.

M-am trezit transpirat. Am deschis ușa și am ieșit din cameră. Toată lumea era acasă. Bunica, stând pe canapeaua cafenie, se uita la un concurs la televizor, o măgăoaie care ocupa jumătate din încăpere. Mama pregătea cina în bucătărie. Tata, așezat în sufragerie, verifica biletele pentru călătoria în Europa. Nimeni din familia noastră nu mai avusese parte de un zbor transatlantic. A doua zi, părinții mei urmau să zboare la Madrid și apoi să bântuie prin mai multe țări. Stând pe vine, fratele meu Carlos, cu șase ani mai mare decât mine, îl mângâia pe King, câinele nostru, un boxer maro-roșcat cu o cicatrice pe falca stângă, rămasă de pe urma unei lovituri de cuțit pe care i-o aplicase un bețiv pe când King era cățeluș și sărise să se joace cu el. În colivia lor, Whisky și Vodca, papagalii australieni, săreau agitați de pe o scândurică pe alta, așteptând nerăbdători ca bunica să le acopere colivia cu o pătură ca să poată dormi.

Imaginea asta, cu familia mea trezindu-se după o lungă siestă, îmi apare adeseori în vis. Atunci i-am văzut ultima dată pe toți împreună. În următorii patru ani, aveau să moară cu toții. Fratele meu, părinții mei, bunica mea, papagalii, King.

Primul a murit Carlos, fratele meu, la douăzeci de zile după seara aceea. Și de atunci, familia mea a început să alunece pe panta morții. Moarte după moarte după moarte.

Am avut doi frați. Amândoi au murit din cauza mea. Chiar dacă nu am fost de vină întru totul, am fost cel puțin responsabil de moartea lor.

Am împărțit cu celălalt grota numită uter. Timp de opt luni, geamănul meu a crescut alături de mine. Amândoi am auzit în același timp bătăile de inimă ale mamei, ne-am hrănit cu același sânge, am plutit în același lichid, ne-am atins mâinile, picioarele, capetele. În vremurile noastre, rezonanța magnetică demonstrează că fiecare geamăn în parte luptă pentru a câștiga cât mai mult teritoriu în burta mamei. Acolo se duc neîncetat lupte violente, pentru a câștiga teritoriu cu orice preț, în urma cărora unul dintre gemeni sfârșește prin a se impune.

Bănuiesc că mama n-a luat convulsiile din burta ei drept semnul unei lupte atroce. În mintea ei, gemenele (credea că sunt fete) coabitau cât se poate de pașnic. Nu era deloc așa. Într-una dintre îmbrâncelile noastre intrauterine, l-am împins pe fratele meu până la marginea uterului, făcându-l să se înfășoare în propriul cordon ombilical. Capcana a funcționat perfect: cu fiecare mișcare, cordonul i se strângea tot mai tare în jurul gâtului, sufocându-l.

Lupta s-a încheiat cu patru săptămâni înainte de împlinirea celor nouă luni de sarcină. Fără să știe, mama s-a transformat în coșciugul unuia dintre gemenii ei. Timp de opt zile i-a purtat cadavrul în adâncul burții ei. Secrețiile morții au inundat sacul amniotic, otrăvind sângele cu care mă hrăneam.

Fratele meu, învins în bătălia uterină, încerca să se răzbune. A fost cât pe ce să mă omoare. Când ginecologul a consultat-o

pe mama, care venise la el plângându-se de o indigestie, a auzit bătăile tot mai slabe ale unei singure inimi. Doctorul a lăsat stetoscopul și s-a întors spre mama.

— Trebuie să vă facem cezariană.

— Când, domnule doctor?

— Chiar acum.

Au dus-o direct pe masa de operație. I-au făcut cezariana în cea mai mare grabă. Au scos corpul tumefiat al fratelui meu, apoi m-au scos și pe mine, agonizând ca peștele pe uscat.

A trebuit să mi se facă transfuzii de sânge. Otrăvit de fratele meu, mi-a luat ceva timp până când sângele mi s-a curățat și a eliminat toxinele. Am fost internat în spital timp de optsprezece zile.

După nașterea lui Carlos, în cei șase ani până m-am născut eu, mama a avut trei avorturi spontane. Două fete și un băiețel. Nici unul dintre ei nu a depășit cinci luni de sarcină. Dorindu-și din răsputeri să aibă un copil care să depășească acele fatidice cinci luni și sarcina să fie dusă cu bine până la capăt, au consultat medici după medici și au urmat tot soiul de tratamente. De la ierburi până la exerciții pelviene, de la injecții cu hormoni la dușuri alternative reci și calde, de la supravegherea temperaturii bazale la poziții sexuale. Unul dintre tratamente a dat roade și așa am ajuns eu pe lume.

Părinții mei s-au întors acasă devastați. Mama a căzut în depresie. Nu a vrut să aibă grijă de mine și nici să mă hrănească. Tata m-a respins. Luat de valul evenimentelor, a ajuns și el în sala de operații și i s-a făcut greață de la mirosul de cadavru emanat de pielea fiului său nou-născut.

Timp de mai mulți ani, am dormit într-o cameră cu două leagăne. Părinții mei au păstrat costumașul de un galben

neutru pe care-l cumpăraseră pentru fratele/sora mea pentru când avea să se nască. L-au așezat peste ceea ce ar fi trebuit să fie leagănul lui. Uneori, noaptea, porneau caruselul cu girafe și elefanți care atârna de tavan. Jucăria se mișca în întuneric, aruncându-și lumina steluțelor ei peste un leagăn gol și peste o mamă abulică.

Salvarea mea a venit de la bunica din partea tatălui. Când și-a dat seama câtă repulsie le provocam părinților mei, s-a mutat în casa noastră. Ea a fost cea care m-a hrănit cu biberonul, mi-a schimbat scutecele și m-a îmbrăcat, până la vârsta de un an, atunci când mama s-a trezit din lunga ei letargie și natura i-a redat instinctul matern.

Așa cum unii copii cresc cu prieteni invizibili, eu am crescut cu un frate invizibil. Cum părinții mei au ținut cu tot dinadinsul să aflu povestea nașterii blestemată, m-am simțit vinovat pentru moartea lui. Pentru a scăpa de vinovăție, m-am jucat ani de zile cu fantoma geamănului meu. I-am dat jucăriile mele, i-am povestit despre spaimile și visurile mele. Mereu îi făceam loc în pat, ca să se întindă lângă mine. Și îi simțeam răsuflarea și căldura. Când mă uitam în oglindă, știam că ar fi avut trăsăturile mele, aceeași culoare a ochilor, același păr, aceeași statură, aceleași mâni. Aceleași mâini? Dacă o țigancă i-ar citi în palmă, i-ar spune aceleași lucruri ca mie?

Părinții l-au numit Juan José, iar pe mine Juan Guillermo. Pe crucea mormântului său micuț, data morții era aceeași cu data nașterii. O minciună: Juan José murise cu o săptămână înainte. Nu s-a născut niciodată. Niciodată nu a ieșit din lichidul amniotic, nu și-a depășit condiția de pește.

Am crescut obsedat de sângele meu. Bunica mi-a spus de mai multe ori, cât se poate de răspicat, că supraviețuisem

datorită generozității unor anonimi care și-au vărsat în venele mele globulele lor roșii, trombocitele, leucocitele, hemoglobina, ADN-ul, grijile, trecutul, coșmarurile. Ani întregi am trăit convins că înăuntrul meu trăiau mai mulți oameni, sângele lor amestecat cu sângele meu.

La un moment dat, pe când eram deja adolescent, m-am gândit să caut lista donatorilor mei și să le mulțumesc pentru că-mi salvaseră viața. Dar un unchi mi-a revelat atunci un adevăr pe care aș fi preferat să nu-l cunosc: „Pentru ce să le mulțumești – că nemernicii și-au vândut scump fiecare mililitru de sânge?” (aveau să treacă ani buni până când să fie interzis comerțul cu sânge). Nu existaseră donatori generoși, ci doar oameni disperați să-și vândă sângele. Seringi extrăgând țiteiul vital din niște corpuri veștejite, terminate. Am fost foarte dezamăgit aflând că fusesem hrănit cu sângele unor mercenari.

Când aveam nouă ani, mi-am văzut pentru prima dată sângele curgând. Jucam fotbal pe stradă, cu prietenii mei din vecini, și mingea a zburat în curtea unui avocat divorțat și alcoolic, care atunci când cobora din mașină lăsa mereu să i se vadă pistolul prins la curea. Zidul care împrejmua casa era acoperit de iederă și în partea de sus avea înfipite cioburi de sticlă pentru a împiedica orice încercare de a-l sări. Cum avocatul nu era niciodată acasă, mi-a fost ușor să mă cațăr printre iederă, să evit cioburile ascuțite și să sar după minge. La dus a fost simplu, dar la întoarcere, când m-am săltat pe zid, am simțit că pantalonul mi se sfâșie. Am căzut pe trotuar și m-am ridicat imediat. Prietenii mei se uitau la mine înmărmuriți. Prin pantalonul rupt a început să-mi curgă sânge. M-am uitat la picior și am văzut o tăietură adâncă din care țâșnea un firicel de sânge. Am tras de marginile rănii cu propriile-mi mâini. Se vedea ceva albicios. M-am gândit că era un ciob de sticlă sau ceva ce-mi intrase acolo. Dar de fapt îmi vedeam femurul. Am văzut negru înaintea ochilor. Din

fericire, o vecină a apărut imediat după ce m-am așezat pe bordură, livid, pe punctul de a leșina, cu o baltă de sânge la picioarele mele. Femeia m-a luat pe sus, m-a așezat pe bancheta din spate a Fordului ei, model 200, și m-a dus la un spital ca vai de el, de pe bulevardul Ermita Ixtapalapa, la zece minute distanță.

Alte transfuzii. Iarăși sânge de la necunoscuți. O nouă armată de mercenari pompată de inima mea: prostituate, dipsomani, mame fără soți, adolescenți în călduri în căutare de bani pentru a plăti o după-amiază la un hotel, birocrați concediați, zidari încercând să le asigure hrana copiilor lor, muncitori făcând un ban în plus, drogați disperați după o doză. Marginalitatea irigându-mi arterele.

Doctorul care m-a operat a zis că rana mea era una de toreador, că exact așa pătrund coarnele taurului în piciorul matedorului, scoțând femurul la vedere, cum mi se întâmplase și mie. Întâmplarea a făcut ca medicul acela să fi fost ajutor de chirurg la Plaza Mexico¹. În sumbra sală de operații din spitalul acela infect, el a știut cu exactitate cum să-mi coasă rana. Îndemânarea doctorului și reacția rapidă a femeii care mă adusesese acolo au făcut ca viața să nu mi se scurgă prin picior.

Am rămas internat cincisprezece zile. Spitalul avea numai patru paturi. Într-unul dintre ele dormeau cu rândul bunica, mama și fratele meu. Uneori ajungeau acolo beți în comă alcoolică sau loviți de mașini. Într-o seară a fost adus un bărbat înjunghiat în stomac și a scăpat cu viață tot datorită măiestriei tânărului doctor.

Atunci, în acele nopți când Carlos stătea de veghe la capătul meu, ne-am cunoscut mai bine. Cei șase ani și câteva luni care ne

¹ Celebră arenă pentru luptele cu tauri.

despărteau făcuseră să nu stăm prea mult împreună. Acea mare diferență de vârstă s-a micșorat povestind în orele târzii ale nopții, când el avea grijă ca rana să nu mi se infecteze, ca asistentele să nu uite să-mi dea antibioticele, când mă ajuta să merg la baie și îmi curăța cu un burete marginile tăieturii care-mi cobora de-a lungul piciorului. M-a îngrijit cu multă atenție până când m-am pus pe picioare. Mi-am dat seama că și cu el împărțisem întunecatul uter al mamei noastre, că eram de același sânge. Am făcut trecerea de la fratele invizibil – Juan José – la fratele vizibil – Carlos. Am descoperit că adevăratul meu geamăn se născuse cu șase ani și jumătate mai devreme decât mine și am devenit de nedespărțit.

Pe o perioadă de două luni de zile, medicul mi-a interzis să car obiecte grele, să mă ghemuiesc sau să umblu, chiar și cu cârje. Pentru că părinții mei nu aveau bani de un scaun cu rotile, mă duceau la școală într-o roabă.

În prima zi când am reușit să merg din nou pe propriile-mi picioare, m-am dus să văd pata de sânge de pe trotuar. Am ceretat cu privirea acel fluture întunecat ce se formase cu prețul sângelui meu amestecat, semn de aducere-aminte al unei vieți care era cât pe ce să mi se scurgă pe asfalt.

Așa m-a găsit mama, total absorbit de vederea acelei pete de sânge. A revenit cu o găleată, cu detergent și o perie și m-a obligat să frec pata până avea să nu mai rămână nimic din ea. Pata a dispărut, dar pe ciobul de sticlă care-mi tăiasă piciorul de pe partea interioară a coapsei până la pulpă rămăseseră urme de sânge uscat pe care nici măcar ploile succesive nu au reușit să le îndepărteze.

Un an mai târziu, am escaladat zidul, am desprins cu un ciocan ciobul de sticlă în care mă tăiasem și l-am pus la păstrare într-un sertar. Bănuiesc că asta fac și toreadorii cu cornul de taur care-i străpunge.

Pe picior mi-a rămas o cicatrice lungă de patruzeci de centimetri. Nu-mi mai simțeam partea din spate a genunchiului și câteva porțiuni din jurul gleznei și al gambei. Senzația de anestezie e mai greu de suportat decât durerea. În cazul durerii, măcar îți simți vie acea parte a corpului. Anestezia e aproape o certitudine că a murit ceva din tine.

Femeia care m-a salvat în seara aceea era mama celui care peste cinci ani avea să se transforme în dușmanul meu, în ucigașul fratelui meu. O crimă la care într-un fel am fost complice și care a dezlănțuit alte morți, nenorocindu-mi familia.

Conform credinței unui trib african, noi, oamenii, avem două suflete: unul ușor și unul greu. Visăm pentru că sufletul ușor iese din corpul nostru și cutreieră pe la marginile realității; leșinăm atunci când sufletul ușor părăsește brusc corpul; iar atunci când pleacă și nu se mai întoarce la noi niciodată, înnebunim.

Sufletul ușor vine și pleacă. Sufletul greu, nu. Părăsește corpul nostru numai în momentul morții. Și pentru că nu a ieșit niciodată în lume, sufletul greu nu știe care cărări duc la teritoriile morții, la locurile unde va rămâne pe vecie. De aceea, cu trei ani înainte de moarte, sufletul ușor iese să caute teritoriile morții. Neștiind încotro s-o apuce, se cațără într-un baobab, primul copac al creației, și scrutează orizontul pentru a găsi drumul. Apoi trece pe la femei aflate la menstruație. Timp de câteva zile, femeile la ciclu experimentează limitele vieții și ale morții. Prin sânge și durere, pierd ființa care ar fi putut să fie și nu va mai fi. În timpul menstruației, femeile devin înțelepte. Dau ocol graniței dintre a fi și a nu fi și de aceea sunt capabile de a-i arăta sufletului ușor încotro se află hăul morții.

Sufletul ușor se pune pe mers. Străbate văi, cutreieră deșerturi, urcă munți. După mai multe luni, ajunge la destinație și se oprește pe marginea înspăimântătorului hău. Îl contemplă, tulburat. Dinaintea ochilor lui se desfășoară marele mister. Se întoarce, îi povestește sufletului greu tot ce-a văzut și îl călăuzește către moarte.